

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie, Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Mirosław Barszcz

Protokolant: sekr. sądowy Katarzyna Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016 r. w Pruszkowie

na rozprawie z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Pruszkowie E. Z.

sprawy z powództwa R. R. (1)

przeciwko D. R.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

I. ustanawia z dniem 15 stycznia 2016 roku rozdzielność majątkową pomiędzy R. R. (1) urodzonym (...) w miejscowości A., a D. R. nazwisko rodowe K. urodzoną (...) w W., którzy w dniu (...) roku zawarli związek małżeński, dla którego Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Z. sporządził akt małżeństwa za numerem (...);

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanej D. R. na rzecz powoda R. R. (1) kwotę 460 (czterysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu części kosztów procesu.

UZASADNIENIE

R. R. (1) w dniu 15 stycznia 2016 r. wniósł do Sądu Rejonowego w Pruszkowie powództwo przeciwko D. R. o ustanowienie rozdzielności majątkowej pomiędzy nim, a jego żoną z dniem 18 kwietnia 2015 r. oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym ewentualnych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał m.in., że strony zawarły związek małżeński w dniu (...) r. i nie zawierały umów majątkowych małżeńskich. Pozwana wyprowadziła się ze wspólnie zajmowanego mieszkania w dniu (...) r. i od tego czasu strony pozostają w separacji faktycznej. Powód nie ma kontaktu z pozwaną. Strony nie prowadzą wspólnego gospodarstwa od około 2013 roku. Początkowo pożycie stron układało się prawidłowo, jednakże z biegiem czasu powód zaczął dowiadywać się o licznych długach pozwanej, o których nie był wcześniej informowany. Niedawno powód dowiedział się, że pozwana nalegała na ślub, ponieważ została wyrzucona z mieszkania za niepłacenie czynszu i nie miała gdzie mieszkać. Pozwana oszukiwała powoda również w kwestiach finansowych m.in. ukrywała prawdziwą wysokość otrzymywanej emerytury (zaniżała ją), przekazywane przez powoda pieniądze nie wydawała na umówiony wcześniej cel, wielokrotnie żądała od powoda różnych kwot, nie mówiąc na co chce je wydać. Do mieszkania przy ulicy (...) w P. doręczane były wezwania przez komornika ze S., który poszukiwał córki pozwanej, która ma też liczne długi. Okazało się wówczas, że pozwana bez wiedzy powoda w mieszkaniu przy ul. (...) zameldowała swoją córkę, zięcia i wnuka oraz że pozwana zaciągnęła kredyt i zastawiła mieszkanie. Powód wystąpił z pozwem o rozwód, sprawa jest w toku (k. 3-6).

W dniu 02 lutym 2016 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Pruszkowie zgłosił udział w niniejszym postępowaniu (k. 18).

W odpowiedzi na pozew D. R. wniosła o połączenie niniejszej sprawy ze sprawą o rozwód, zaś w przypadku nie uwzględnienia powyższego wniosku – o oddalenie powództwa w całości wobec nie stwierdzenia ku temu ważnych powodów oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania w sprawie, w tym w przypadku ustanowienia pełnomocnika kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podała m.in., że neguje wszelkie twierdzenia pozwu dotyczące przyczyn dla których winno zapasć orzeczenie Sądu o rozdzielnosci majątkowej stron z datą wsteczną. Podniosła, iż wobec niej nie toczyło się i nie toczy się żadne postępowanie egzekucyjne. Wszelkie pożyczki jakie kiedykolwiek zaciągnęła zwróciła i nie posiada zadłużenia. Prawdą jest, że córka pozwanej miała problemy finansowe i toczyła się wobec niej egzekucja komornicza. Pozwana zawsze w trudnych sytuacjach wspomagała i wspomaga finansowo córkę, a pozwany swojego syna. Strony przez 34 lata pozostawały w nieformalnym związku, który zalegalizowany został w dniu (...) r. Wspólnie wychowywały dzieci z poprzednich związków, prowadziły wspólne gospodarstwo domowe i pożycie fizyczne oraz wspólnie nabyły prawo do własnościowego lokalu mieszkalnego w P.. Przełom w związku nastąpił w 2013 roku, kiedy powód dowiedział się, że przeciwko córce pozwanej prowadzone jest postępowanie egzekucyjne. Ten fakt doprowadził do całkowitego rozpadu małżeństwa. Powód postanowił pozbyć się pozwanej z mieszkania i życia, obciążając ją winą za niepowodzenia finansowe córki. W tym celu podejmował różnorakie formy przemocy psychicznej i fizycznej. Pozwana wyprowadziła się do córki, u której przebywa do chwili obecnej. Powód nie pozwolił zabrać pozwanej żadnych rzeczy twierdząc, że nic w mieszkaniu nie stanowi jej własności. Córka pozwanej wraz z rodziną podejmowała kilkakrotnie próby porozumiewania się z powodem, jednakże bezskutecznie, zdając sobie sprawę, że zachowanie powoda wobec pozwanej wynika z irracjonalnej obawy o utratę mieszkania z powodu zadłużenia córki pozwanej, dlatego też wymeldowała się z tego lokalu, w którym nigdy nie mieszkała (k. 19-22).

Na rozprawie w dniu 25 lutego 2016 r. powód podtrzymał powództwo, zaś pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Prokurator wnosił o orzeczenie rozdzielnosci majątkowej, ale z datą nie wcześniej niż data powództwa (k. 38v).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. R. (1) i D. R. są małżeństwem. Związek małżeński zawarli w dniu (...) r. w Z.. Wcześniej żyli w wieloletnim związku konkubenckim. Strony łączy ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej. Przed Sądem Okręgowym w Warszawie toczy się pomiędzy stronami postępowanie o rozwód z powództwa R. R. (1), który złożył pozew pod koniec 2015 roku. Strony nie zawierały małżeńskich umów majątkowych. Strony nie zamieszkują wspólnie od (...) r., od momentu wyprowadzki D. R. z dotychczasowego miejsca zamieszkania. Wcześniej małżonkowie prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, zamieszkiwali w P. przy ul. (...), na zmianę pokrywali koszty utrzymania mieszkania. Po tym okresie opłaty mieszkaniowe w zakresie mieszkania położonego w P. przy ul. (...) ponosi R. R. (1). D. R. przychodziła do tego mieszkania w późniejszym okresie pod nieobecność R. R. (1), który kilka razy dziennie wychodził na dłuższe spacerzy z psem. Ostatni raz D. R. była w mieszkaniu we wrześniu 2015 roku. W tamtym okresie w tygodniu na kilka dni wyjeżdżała do W. pomagać chorej siostrze. Następnie R. R. (1) zmienił zamki do mieszkania. Nie przekazał żonie nowych kluczy. Strony nie utrzymują ze sobą kontaktu, nie podejmowały prób rozmowy, jednak taka sposobność istniała. Od czasu wyprowadzenia się D. R. z domu, pomiędzy stronami istnieje faktyczna separacja.

D. R. i R. R. (1) są właścicielami mieszkania w P. przy ul. (...), które zostało zakupione w dniu (...) r. na podstawie aktu notarialnego umowy sprzedaży zawartej przed notariuszem (...). Przy nabyciu mieszkania D. R. i R. R. (1) złożyli oświadczenie, iż przedmiotowy lokal mieszkalny kupują do majątku wspólnego za środki pochodzące z majątku wspólnego. Wyposażenie mieszkania zostało przewiezione z poprzedniego mieszkania R. R. (1) z Z.. Przed zawarciem związku małżeńskiego strony miały zgromadzone środki pieniężne na lokatach.

R. R. (1) ma 76 lat, jest emerytem i pobiera świadczenie emerytalne w kwocie ok. 2300 zł. Mieszka w P. przy ulicy (...). Około dwa lata temu od Komornika Sądowego dowiedział się, iż żona posiadała zadłużenie. Obawiał się, że mieszkanie jest obciążone.

D. R. ma 69 lat, pobiera świadczenie emerytalne w kwocie 1749 zł. Mieszka w P. u córki. Posiadała zobowiązania kredytowe wobec banku, które zaciągała samodzielnie w trakcie trwania małżeństwa, bez uzyskania na to zgody męża. Wzięła kredyt na swoje nazwisko na potrzeby swoje córki S. J., która miała kłopoty finansowe. Zaciągała również pożyczki. Na dzień zamknięcia rozprawy D. R. nie posiadała długów, jedynie był spłacany jeszcze kredyt konsolidacyjny na potrzeby córki.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: przypomnienie o zaległych płatnościach k. 7, informację k. 8, upomnienie k. 9, odpis skrócony aktu małżeństwa k. 10, potwierdzenie spełnienia świadczenia k. 23, zaświadczenie bankowe k. 24-25, akt notarialny k. 26-28, przesłuchania R. R. (1) k. 36-36v, k. 37v-38, płyta CD – k. 39, przesłuchania D. R. k. 36v, k. 38, płyta CD – k. 39, zeznania świadka R. R. (2) k. 37, płyta CD – k. 39, zeznania świadka S. J. k. 37 -37v, płyta CD – k. 39.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody uznając je za spójne i przedstawiające jasny obraz stanu faktycznego w istotnych dla tego procesu kwestiach.

Przesłuchania stron były, zdaniem Sadu, w zdecydowanych częściach wiarygodne, korespondowały ze sobą. Sąd ocenił przesłuchania stron poprzez pryzmat silnego konfliktu pomiędzy stronami i złośliwości czynionych względem pozwanej przez powoda.

Sąd dał wiarę zeznaniom powołanych w sprawie świadków, jednak w większości świadkowie posiadali wiedzę od stron, w znacznej części nie była to wiedza bezpośrednia. W zakresie wskazywanego przez świadków okresu przychodzenia pozwanej do wspólnego miejsca zamieszkania Sąd przyjął, iż w tej sprawie słowa pozwanej są bardziej wiarygodne i precyzyjnie określały tę okoliczność.

Sąd oddalił wniosek o połączenie sprawy niniejszej ze sprawą o rozwód prowadzoną przed Sądem Okręgowym w Warszawie o sygn. akt VII C 1166/16, albowiem z uwagi na właściwość Sądu i przedmiot tego postępowania brak jest możliwości łączenia tego typu spraw.

Sąd pominął wniosek dowodowy o zobowiązanie powoda do złożenia dokumentów od komornika, albowiem zostało złożone na rozprawie oświadczenie, że powód takich dokumentów nie posiada, a ponadto brak jest możliwości zawężenia kręgu organów, które takie dokumenty mogłyby przedstawić, co powoduje, że taki wniosek byłby bezcelowy bądź połączony z nadmiernymi trudnościami. Również wystąpienie do poszczególnych komorników nie byłoby wystarczające do ustalenia, iż postępowanie egzekucyjne nie jest prowadzone.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 52 § 1 kro z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielenia majątkowej.

Ustanowienie rozdzielenia majątkowej przez Sąd może zatem nastąpić tylko z ważnych powodów, których ustawodawca nie sprecyzował i pozostawił Sądowi do ustalenia, czy ważne powody zachodzą w konkretnej sprawie. Tymi ważnymi powodami mogą być: okoliczności, że małżonkowie żyją w rozłączeniu (separacja faktyczna), trwonienie majątku, alkoholizm, narkomania, hazard, uporczywy brak przyczynienia się do zaspokojenia potrzeb rodziny, uporczywe dokonanie szczególnie ryzykownych operacji finansowych zagrażających materialnym podstawom bytu rodziny.

Zgodnie z art. 52 § 2 kro rozdzielenie majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielenie majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu. Wobec treści tego przepisu możliwość ustanowienia rozdzielenia majątkowej między małżonkami z datą wsteczną, wcześniejszą niż data wytoczenia powództwa, została uzależniona od zaistnienia wyjątkowych wypadków. Wyjątkowym wypadkiem rozumieniu art. 52§2 kro jest separacja faktyczna małżonków, lecz nie każda jej postać, a tylko taka, która zarazem uniemożliwia im

lub znacznie utrudnia współdziałanie w zarządzie ich majątkiem wspólnym (wyrok SN z dnia 13 stycznia 2000 r. II CKN 1070/98). Zadaniem Sądu więc pozostaje szczegółowa analiza całokształtu sytuacji, która zdecydowała, iż któryś z małżonków domaga się orzeczenia rozdzielności majątkowej.

Niewątpliwie rozpatrując niniejszą sprawę należy przyznać, iż strony pozostają w faktycznej separacji i żyją w rozłączeniu. Stan taki ma miejsce od (...) r., kiedy to pozwana wyprowadziła się z domu. Wyprowadzenie się pozwanej było spowodowane również niewłaściwym zachowaniem się powoda względem niej. Strony mają oddzielne finanse, nie kontaktują się ze sobą, choć pozwana przychodziła do mieszkania przy ul. (...) w P.. Wchodziła jednak pod nieobecność powoda do czasu wymiany przez niego zamka do mieszkania. Pozwana próbowała się telefonicznie kontaktować z powodem, który nie rozmawiał przez telefon.

Należy podkreślić, iż obie strony widzą zaistnienie trwałego i zupełnego rozkładu pożycia między nimi, o czym świadczy wystąpienie powoda do Sądu z pozwem rozwodowym i zgodne stanowisko stron co do zasadności rozwiązania związku małżeńskiego. Małżonkowie D. R. i R. R. (1) są skonfliktowani, żadna ze stron nie wykazała podjęcia realnych prób rozmowy. Pozwana unikała męża przychodząc do mieszkania podczas jego nieobecności, natomiast pozwany nie przekazał żonie kluczy do mieszkania po zmianie zamków. Relacje między małżonkami obciążone są wyraźną dozą nieufności, czy niechęci. Małżonkowie zamieszkiwali jednak w tej samej miejscowości i mieli możliwość podjęcia rozmów. Od momentu wyprowadzki D. R. nie było takich sytuacji dotyczących majątku małżeńskiego, które wymagałyby wspólnych decyzji obojga z małżonków. Strony nie zaciągały również żadnych zobowiązań majątkowych, które mogłyby ewentualnie być dochodzone z majątku wspólnego. Żadne zobowiązania nie były przymusowo dochodzone od stron postępowania w okresie spornym, tj. od kwietnia 2016 r. Mieszkanie nie zostało również obciążone na poczet ewentualnych zobowiązań finansowych któregoś z małżonków. Zgodnie z treścią art. 37 § 1 pkt 1 kro zgoda drugiego małżonka jest potrzebna do dokonania czynności prawnej prowadzącej do obciążenia nieruchomości lub użytkowania wieczystego. Powód w spornym okresie nie wyraził zgody na obciążanie lokalu mieszkalnego. Lokal ten bez jego wiedzy nie mógłby być obciążony.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, iż zgodnie art. 41 § 1 i 2 kro jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka, wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków. Jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie bez zgody drugiego małżonka albo zobowiązanie jednego z małżonków nie wynika z czynności prawnej, wierzyciel może żądać zaspokojenia z majątku osobistego dłużnika, z wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez dłużnika z innej działalności zarobkowej, jak również z korzyści uzyskanych z jego praw, o których mowa w art. 33 pkt 9, a jeżeli wierzytelność powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa, także z przedmiotów majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa. Powód w spornym okresie nie wyraził zgody na zaciągnięcie przez pozwaną żadnych zobowiązań finansowych. Nie istnieje więc ryzyko ewentualnego dochodzenia należności z przedmiotowego mieszkania.

Należy również wskazać, iż powód dotychczas nie proponował pozwanej zawarcia umowy majątkowej małżeńskiej, a z samym powództwem o ustanowienie rozdzielności majątkowej wystąpił dopiero 15 stycznia 2016 r., natomiast z powództwem rozwodowym wystąpił wcześniej. To daje asumpt ku stwierdzeniu, iż powód nie dostrzegał żadnego zagrożenia w zakresie dalszego trwania wspólności majątkowej w okresie istnienia małżeństwa.

W rozpoznawanej sprawie występują zatem przesłanki, które uznać należy za „ważne powody” w rozumieniu art.52 § 1 kro. Wskazać również należy, iż obie strony uznają rozkład ich pożycia małżeńskiego za całkowity i trwały. Równocześnie, zdaniem Sądu, nie zaistniały wyjątkowe okoliczności uzasadniające ustalenie daty rozdzielności majątkowej wcześniejszej niż data złożenia powództwa w niniejszej sprawie.

Sąd częściowo uwzględnił powództwo, ustanawiając rozdzielność majątkową z datą wytoczenia powództwa i oddalił powództwo w zakresie ustalenia daty ustanowienia rozdzielności w dacie wcześniejszej niż data 15 stycznia 2016 r.

Sąd na podstawie art. 98 § 1 kpc i art. 100 kpc obciążył pozwaną zwrotem kosztów procesu w części, na którą to część składa się połowa opłaty od pozwu oraz połowa kosztów zastępstwa procesowego z uwagi na jedynie częściowe uwzględnienie powództwa.